

Kommunstyrelsen

Svar på remiss - Fast omsorgskontakt i hemtjänsten SOU 2020:70

Beslutsunderlag

- Socialdepartementets skrivelse den 16 december 2020 med bilaga
- Äldrenämndens yttrande den 9 februari 2021
- Stadsledningskontorets skrivelse den 2 mars 2021
- Förslag till svar på remiss den 2 mars 2021

Sammanfattning

Socialdepartementet inbjuder i skrivelse den 16 december 2020 Sundbybergs stad att lämna synpunkter på remissen Fast omsorgskontakt i hemtjänsten (SOU 2020:70). Ärendet har remitterats till äldrenämnden för yttrande.

Utredningen föreslår att äldre som beviljats hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt i syfte att tillgodose den enskildes behov av kontinuitet, trygghet, individanpassad omsorg och samordning samt att den fasta omsorgskontakten ska ha yrkestiteln undersköterska. Vidare föreslår utredaren att förslagen ovan blir lagförslag och skrivs in i socialtjänstlagen. Förslaget om fast omsorgskontakt föreslås träda i kraft 1 januari 2022 och förslaget att den fasta omsorgskontakten ska ha yrkestiteln undersköterska föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 alternativt den 1 januari 2030

Stadsledningskontoret ser i huvudsak positivt på de förslag som presenteras i betänkandet. Den samlade bilden från stadsledningskontoret och äldrenämnden är att utredningens förslag om en fast omsorgskontakt är bra och att förslaget kan bidra till kvalitetsförbättringar i hemtjänsten.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till att en fast omsorgskontakt i hemtjänsten blir ett lagkrav från och med den 1 januari 2022. Vad gäller tidpunkt för lagkrav på undersköterskekompetens för den fasta omsorgskontakten menar stadsledningskontoret att det är mer rimligt att lagkrav på undersköterskekompetens ska gälla först från och med den 1 januari 2030 men skulle förespråka övergångsbestämmelser i olika steg från 2022 fram till 2030. Detta för att säkerställa att det kompetenshöjande arbetet snarast påbörjas och är på plats absolut senast då lagförslaget träder i kraft. Enligt förslaget ska det finansieras enligt den kommunala finansieringsprincipen men stadsledningskontoret instämmer med äldrenämnden, att utredningen inte tillräckligt har klarlagt svårigheterna och utmaningarna gällande behovet av flera utbildade undersköterskor inom kommunen.

Förslag till beslut

1. Förslag till svar på remiss den 2 mars 2020 godkänns som Sundbybergs stads svar på remissen avseende betänkandet Fast omsorgskontakt i hemtjänsten (SOU 2020:70)lus

Jan Eriksson
stadsdirektör

Roger Sundholm
ekonomichef

Bakgrund

Socialdepartementet har bjudit in Sundbybergs stad att lämna synpunkter på remissen Fast omsorgskontakt i hemtjänsten (SOU 2020:70). Ärendet har remitterats till äldrenämnden för yttrande. Sundbybergs stad ombeds ta ställning till utredningens förslag om fast omsorgskontakt i hemtjänsten ska bli ett lagkrav från 1 januari 2022. Staden också ta ställning till från vilken tidpunkt kravet på undersköterskekompetens ska lagstadgas. Utredningen presenterar två förslag, den 1 juli 2024 eller den 1 januari 2030.

Betänkandets innehåll i korthet

Utredningen föreslår att äldre som beviljats hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt i syfte att tillgodose den enskildes behov av kontinuitet, trygghet, individanpassad omsorg och samordning samt att den fasta omsorgskontakten ska ha yrkestiteln undersköterska. Vidare föreslår utredaren att förslagen ovan blir lagförslag och skrivs in i socialtjänstlagen. Förslaget om fast omsorgskontakt föreslås träda i kraft 1 januari 2022 och förslaget att den fasta omsorgskontakten ska ha yrkestiteln undersköterska föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 alternativt den 1 januari 2030.

Äldrenämndens yttrande

Äldrenämnden är positiv till införande av fast omsorgskontakt och tror att det kan bidra till kvalitetsförbättringar i hemtjänsten. Det finns dock några svårigheter som inte klarlagts tillräckligt i utredningen. För att uppnå de syften som anges i lagförslaget behöver större delen av omsorgsarbetet utföras av undersköterskor och andelen undersköterskor inom hemtjänsten behöver öka betydligt. Äldrenämnden påpekar på svårigheterna med att rekrytera undersköterskor och att vidareutbilda anställda vårdbiträden.

Äldrenämnden menar också att utredningen inte tillräckligt har analyserat de kostnader och svårigheter förslaget medför. Om andelen undersköterskor ska öka så kommer lönekostnader samt kostnader för rekrytering att öka. Samtidigt kan en fast omsorgskontakt innebära svårigheter till effektiv schema och bemanningsplanering. En grundligare verksamhets- och ekonomisk analys behövs.

Enligt remittenten ska ställning tas till tidsplanen. Utredningens förslag om fast omsorgskontakt i hemtjänsten planeras bli ett lagkrav från 1 januari 2022, vilket äldrenämnden ställer sig positivt till. Staden ska också ta ställning till från vilken tidpunkt kravet på undersköterskekompetens ska lagstadgas, antingen från och med den 1 juli 2024 eller den 1 januari 2030. Äldrenämndens mening är att 1 juli 2024 är för tidigt med hänsyn taget till nödvändiga rekryteringar och resultat av ytterligare utredning och analys av ekonomiska konsekvenser av förslaget, och ställer sig bakom det andra förslagna datumet, den 1 januari 2030. Äldrenämnden anser dock att tidsspannet mellan utredningens två förslag (2024 eller 2030) är för stort och kan tänka sig att ett alternativ med övergångsbestämmelser i olika steg. Detta för att säkerställa att det kompetenshöjande arbetet snarast påbörjas och är på plats absolut senast då lagförslaget träder i kraft.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret ser i huvudsak politivt på de förslag som presenteras i betänkandet Fast omsorgskontakt i hemtjänsten. Den samlade bilden från stadsledningskontoret och äldrenämnden är att utredningens förslag om en fast omsorgskontakt är bra och att förslaget kan bidra till kvalitetsförbättringar i hemtjänsten.

Stadsledningskontoret instämmer med äldrenämnden, att utredningen inte tillräckligt har klarlagt svårigheterna och utmaningarna gällande behovet av flera utbildade undersköterskor inom kommunen. För att uppnå de syften som anges i lagförslaget behöver större delen av omsorgsarbetet utföras av undersköterskor och andelen undersköterskor inom hemtjänsten behöver öka betydligt. Utredningen har dock inte tillräckligt belyst problemet att rekrytera undersköterskor och även om anställda vårdbiträden ges möjlighet till validering och utbildning är det inte säkert att alla kan och vill utbilda sig till undersköterska. Tidigare utbildningssatsningar i Sundbyberg har visat att det i nuläget finns flera hinder för att klara en utbildning till undersköterska, som till exempel bristande språkkunskaper.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till att en fast omsorgskontakt i hemtjänsten blir ett lagkrav från och med den 1 januari 2022.

Vad gäller tidpunkt för lagkrav på undersköterskekompetens för den fasta omsorgskontakten menar stadsledningskontoret att det är mer rimligt att lagkrav på undersköterskekompetens ska gälla först från och med den 1 januari 2030 men skulle förespråka övergångsbestämmelser i olika steg från 2022 fram till 2030. Detta för att säkerställa att det kompetenshöjande arbetet snarast påbörjas och är på plats absolut senast då lagförslaget träder i kraft.

Ekonomiska konsekvenser

Stadsledningskontorets och äldrenämndens bedömning är att utredningen inte har analyserat tillräckligt de kostnader förslaget medför. Om andelen undersköterskor ska öka kommer lönekostnader samt kostnader för rekrytering att öka. En fast omsorgskontakt kan också innebära svårigheter till effektiv schema och bemanningsplanering. Enligt utredningen finansieras förslaget genom den kommunala finansieringsprincipen, och därför ska inte skatten behöva höjas eller omprioriteringar göras. En grundligare analys av konsekvenser för verksamhet och ekonomi behövs dock.